

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО

97 Братя СУ
Миладинови

ДОКЛАД

от инспекция на 97 Средно училище
„Братя Миладинови“, град София,
Столична община, обл. София град

Съдържание:

- I. Контекст на инспектирането - стр. 3
 - 1. Портфолио на училището – стр. 3
 - 2. Използвани методи и осъществени дейности - стр. 5
 - 3. Оценка на областите на инспектиране - стр. 7
- II. Област „Образователен процес“: резултати, силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството – стр.7
- III. Област „Управление“: резултати, силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството - стр. 21
- IV. Област „Институционална среда“: резултати, силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството - стр. 32
- V. Констатирани нарушения – стр.42

I. Контекст на инспектирането

Докладът представя резултатите от проведената в периода 15.03 – 21.04.2023 г. в 97 Средно училище „Братя Миладинови“, град София, Столична община, област София-град, инспекция. Инспекцията се извърши на основание Заповед № РД-28-61/06.03.2023 г. на директора на Националния инспекторат по образованието и при спазване изискванията на Наредба № 18 от 9 септември 2021 г. за инспектирането на детските градини и училищата, критериите и индикаторите за инспектиране. Целта на инспектирането е постигане на устойчивост на процесите за осигуряване на качеството на предоставяното образование за успешна реализация на учениците. Инспектирани бяха три области: „Образователен процес“, „Управление“ и „Институционална среда“.

Инспектиращият екип е в състав: Весела Политова - главен инспектор в дирекция „Инспектиране“, координатор; Михаела Ивайлова, външен инспектор – ръководител; Галя Сотирова, Красимира Георгиева, Петя Панева и Свилен Стойчев, външни инспектори – членове. В инспекцията участва и Борислав Динев – обучаем във втора фаза на обучението за външен инспектор.

1. Портфолио на училището:

Име на институцията	97 Средно училище „Братя Миладинови“
Код по НЕИСПУО	2212097
Вид на институцията	неспесиализирано средно училище
Финансира се от	община
Иновативно училище	да
Директор	Емилия Манолова
Адрес	гр. София, ж.к. „Люлин“, V м.р., ул. 504 № 1
Телефон	02/824 23 03
Електронна поща	school@97su.bg
Интернет страница	www.97su.bg

По данни от Националната електронна информационна система за предучилищно и училищно образование (НЕИСПУО), документите на училището и информацията от директора през учебната 2022/2023 г. в 97 Средно училище (СУ) „Братя Миладинови“, град София, се обучават деца от четвърта подготвителна група и ученици от I до XII клас, с общ брой е 1 032, разпределени в една група и 41 паралелки. В предучилищната група се възпитават, социализират, обучават и отглеждат 26 деца, а броят на учениците от I до XII клас е 1 006, от които 953 – в дневна форма на обучение и 53 – в дуална система на обучение (обучение чрез работа). В гимназиален етап учениците са разпределени в 13 паралелки – 5 с профил „Предприемачески“, 5 – с профил „Софтуерни и хардуерни науки“ и 3 професионални паралелки. В професионалните паралелки се осъществява обучение със завършване на трета степен на професионална квалификация в две професионални направления (ПН) и специалности (сп.) от професии (проф.), както следва:

- ПН Администрация и управление, проф. Икономист, сп. Търговия – 2 паралелки;
- ПН Търговия на едро и дребно, проф. Търговски представител, сп. Търговия на едро и дребно – 1 паралелка.

Сформирани са 16 групи в целодневна организация на учебния ден (ЦОУД) за учениците от I до IV клас. Задължителните учебни часове се провеждат сутрин, а часовете за самоподготовка, занимания по интереси, организиран отдих и физическа активност – следобед. В училището се обучават 60 ученици със специални образователни потребности (СОП). Образователният процес се осъществява при едносменна организация на учебния ден в часовете между 8,00 и 14,30 часа.

С Решение № 523 на Министерския съвет от 22.07.2021 г. за приемане на Списък на иновативните училища в Република България за учебната 2021/2022 година, 97 СУ „Братя Миладинови“ е вписано в списъка на иновативните училища. Иновативният проект, по който училището работи е „Създаваме учебна среда на XXI век чрез уроци за критично мислене“ и има за цел изграждане на устойчива учебна среда за прилагане на стратегии за развитие на критично мислене чрез учебното съдържание по различни учебни предмети в първи и втори гимназиален етап.

Факторите на външната среда, в която функционира 97 Средно училище „Братя Миладинови“, град София, могат да бъдат определени като благоприятни. Училището получава подкрепа и съдействие от общински, държавни институции и неправителствени организации. Семействата на децата и учениците са с висок образователен и социален статус (среден коефициент на образователния статус – 5,09 и среден коефициент на заетост – 5,69), което е предпоставка за създаването на подкрепяща среда и мотивация за учене. Родителите проявяват заинтересованост към образованието на децата си, поддържат ефективна комуникация с училищния екип и подкрепят работата на педагогическите специалисти за развитието на децата и учениците.

2. Използвани методи и осъществени дейности

При провеждането на инспекцията инспектиращият екип извърши проучване на училищни документи, анализ на въпросници, наблюдение на институционалната среда и посещение на педагогически ситуации и учебни часове, проведени бяха срещи с представители на родителите, учениците, педагогическите специалисти, екипа за управление на училището. Екипът анализира получените данни, изготви цялостна независима оценка на качеството на образованието, предоставяно от 97 СУ „Братя Миладинови“, определи силните страни, насоките за подобрене и препоръките за подобряване на качеството на образование във всяка област за инспектиране.

2.1. Подготвителен етап

В този етап инспектиращият екип проучи и анализира наличните документи, статистическите данни от попълнените въпросници от ученици, педагогически специалисти, родители и екипа за управление, осъществи преглед на портфолиото на институцията и документите на интернет страницата на училището. В ЕСУИ са приложени всички документи, посочени в Указание „Готови за инспекция“. На интернет страницата на училището са публикувани необходимите документи съгласно Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), Наредба №10 за организация на дейностите в училищното образование и Наредбата за приобщаващото образование.

В ЕСУИ са налични, както следва: въпросник за учители – попълнен от 85 педагогически специалисти, 97% от общия брой; въпросник за родители – попълнен от 775 родители, 75% от общия брой, като част от тях са родители на повече от едно дете/един ученик; въпросник за

ученици – попълнен от 649 ученици, 88% от общия брой. Създадена е добра организация за попълване на въпросниците.

2.2. Същински етап

В този етап на инспекцията се осъществи наблюдение на училището, на педагогически ситуации и учебни часове. Провеодоха се срещи с представители на родителите, учениците, педагогическите специалисти и екипа за управление.

На 05.04.2023 година се извърши наблюдение на 97 СУ „Братя Миладинови” чрез обход на помещенията и наблюдение на цялостната институционална среда.

Училището се помещава в една самостоятелна пететажна сграда. Материалната база в класните стаи и кабинетите е обновена и много добре поддържана. Спортната база е модернизирана, функционална и ергономично оборудвана. Дворът е озеленен.

За посещението на място в училището беше планирано наблюдение на една педагогическа ситуация и 14 учебни часа, 36% от броя на групите и паралелките, както следва: педагогическа ситуация по образователно направление „Конструиране и технологии“ в IV подготвителна група; технологии и предприемачество във II Б клас; човекът и природата в III А клас; математика в IV В клас; математика в V Б клас; история и цивилизации в VI Г клас; български език и литература в VII Б клас; информатика в VIII А клас (профил „Софтуерни и хардуерни науки“); предприемачество в VIII В клас (професионална паралелка); управление на човешките ресурси в IX В клас (професионална паралелка); икономическа теория в IX Б клас; информационни технологии в X А клас; икономика в X В клас (професионална паралелка); предприемачество в XI Б клас; български език и литература в XII А клас. Наложиха се промяна в четири от планираните за наблюдение учебни часове, както следва: поради това, че едни и същи учители преподават по еднакви учебни предмети в три от планираните за наблюдение учебни часове часът по икономическа теория в IX Б клас беше заменен с час по английски език в същата паралелка, часът по информационни технологии в X А клас беше заменен с час математика в X В клас и часът по предприемачество в XI Б клас беше заменен с час по български език и литература в XI А клас; поради отсъствие на титуляря и осигурено заместване от външен специалист часът по български език и литература в XII А клас беше заменен с час по информационни технологии в XII Б клас (профил „Предприемачески“).

На срещата с педагогическите специалисти присъстваха 15 педагогически специалисти, от които трима старши учители, девет учители, психолог, ресурсен учител и логопед. В срещата с

родителите взеха участие 15 души – родители на ученици от I до XI клас, включително председателят на обществения съвет. На срещата с учениците присъстваха 12 ученици от V до XII клас, трима от които представители на ученическия съвет. На срещата с учениците присъства и учителят по история и цивилизации, който е определен да подпомага дейността на ученическия съвет. В срещата с екипа за управление взеха участие шестима души – директорът, заместник директорите по учебната дейност и главният счетоводител. Всички участници с желание отговаряха на поставените въпроси и споделяха свободно своето мнение. Осигури се набирането на достатъчно информация за осъществяваните дейности в училището.

2.3. Заключителен етап

В този етап на инспекцията инспектиращият екип анализира получените данни от дейностите в подготвителния и същинския етап, съпостави ги с индикаторите за инспектиране и оцени качеството на предоставяното образование от 97 СУ „Братя Миладинови“. Изготви цялостна независима оценка на качеството на образованието, определи силните страни, насоките за подобрене и препоръките за подобряване на качеството на образование във всяка област за инспектиране. Резултатите от инспекцията бяха обсъдени с директора на инспектираната институция.

3. Оценки на областите за инспектиране

Област за инспектиране	Качествена оценка
„Образователен процес“	Добра (79,76%)
„Управление“	Много добра (84,72%)
„Институционална среда	Много добра (87,50%)

II. Област „Образователен процес“: резултати, силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предоставяното образование.

1. Резултати.

Критерият „Ефективност на взаимодействието в процеса на обучението“ е получил 9 от максималните 12 точки. Резултатите от посетените учебни часове и педагогическата ситуация показват, че планираните цели съответстват на темата и на очакваните резултатите. Плановете съдържат както традиционни методи на преподаване и техники на учене (работа с учебник и

учебна тетрадка, решаване на задачи, демонстрация, беседа, разказ, упражнение), така и иновативни (мозъчна атака, работа в екип, индивидуална и групова работа с платформа „Kahoot“, работа с платформа за избор за участие на учениците на случаен принцип „Wheel of names“).

Планирани са разнообразни, в т. ч. и иновативни методи за проследяване на постиженията на децата и за оценяване на учениците във всички учебни часове и педагогическата ситуация (работа с карта, работа в екип, работа с документи, карта за самооценка, проверка и оценка на знания чрез групова работа в онлайн платформата „Quizizz“, самооценка и оценка чрез гласуване посредством платформата „Straw poll“).

В педагогическата ситуация и единадесет от учебните часове се използват връзки между няколко учебни предмета (в образователно направление „Конструирани и технологии“ с направления „Околен свят“, „Математика“, „Музика“ и „Изобразително изкуство“; по технологии и предприемачество с български език и литература и човекът и обществото; по човекът и природата в III клас – с математика, човекът и обществото, изобразително изкуство и компютърно моделиране; по математика в IV клас – с човекът и природата, български език и литература и информационни технологии; по български език и литература в IV клас – с човекът и обществото и информационни технологии, в часа по предприемачество в VIII клас – с български език и литература и гражданско образование; по икономика в IX клас с български език и литература, математика, предприемачество и информационни технологии; по английски език в IX клас с география и икономика, история и цивилизации, математика и информационни технологии), които допринасят за реализиране на целите и за формиране на ключови компетентности у децата и учениците. Във въпросниците по-голямата част от педагогическите специалисти посочват, че планират междупредметното взаимодействие на ниво институция, което бе потвърдено в срещата с тях. Задачите и дейностите в учебните часове са насочени към постигане на целите, подредени са в логическа и обоснована последователност, с оптимално разпределение на времето и дейностите, но в педагогическата ситуация времето не е ефективно разпределено, като продължителността е 45 минути, вместо нормативно определените за четвърта група – до 30 минути, съгласно чл. 25 от Наредба № 5/03.06.2016 г. за предучилищното образование. Проследява се изпълнението на задачите от децата и учениците, а в учебните часове и усвояването на учебното съдържание. Учителите прилагат разнообразни техники, методи и средства в учебните часове – работа с карта, работа по двойки, изрязване или прегъване на правоъгълник по диагонал, работа с онлайн въпросници, решаване на казуси, устно изложение, избиране на учениците на случаен принцип – чрез Shkolo;

четене с разбиране; SWOT анализ. Учителите постигат очакваните резултати чрез предварително подготвени дидактически материали, мултимедийни презентации, видеоматериали в YouTube и електронни варианти на учебниците, включително чрез прилагане на модела 1:1 в часа по литература в XI клас. Прилага се индивидуализиран и диференциран подход в половината от наблюдаваните учебни часове. Учениците работят по едни и същи задачи, но получават подкрепа и помощ при необходимост, дава им се възможност да задават въпроси и да представят и обсъждат изпълнението на заданията. Учителите уверено контролират и координират дейностите в учебните часове и в педагогическата ситуация, създават позитивна и подкрепяща обстановка чрез поощряване, похвали и насърчаване за по-добро изпълнение на поставените задачи. Децата и учениците демонстрират поведенческа ангажираност, самодисциплина, а повечето от тях и активност при представяне на резултатите от работата си.

Критерият „Компетентностен подход в процеса на обучение“ е оценен с 12 от максималните 16 точки. Учениците демонстрират много добро владение на българския книжовен език и умения за използването му, което позволява пълноценна и активна комуникация в образователния процес. Учителите ги подпомагат при усвояване на нови понятия и непознати думи, насърчават спазването на правилата за правопис и пунктуация. В осем от учебните часове се използват информационни и комуникационни технологии, които служат за онагледяване на образователното съдържание и поставяне на учебни задачи (платформа за въпросници „Quizizz.com“, среда за програмиране „Visual studio“, споделено облачно пространство „Google slides“, презентации „MS PowerPoint“), като в шест от учебните часове се предоставя възможност на учениците да формират и развиват дигитални компетентности, да прилагат умения търсене, намиране, обработване и оценяване достоверността на информация и данни в дигитална среда (в часа по информационни технологии в VIII клас – съставяне на алгоритъм на езика C#, чрез който се отпечатва таблица за умножение до 10 и създаване на друг алгоритъм на работа чрез циклични конструкции; в часа по български език и литература в VII клас – екипи изработват и представят презентации с биографията на Алеко Константинов и представяне на образа на Бай Ганьо; в часа по предприемачество в VIII клас – извличане на информация Кодекса на труда за изпълнение на поставена задача; в часа по български език и литература в XI клас – извличане на информация и данни от видеоматериал за живота и далото на Пейо Яворов и създаване на дигитално съдържание в облачно пространство; в часа на информационни технологии в XII клас – търсене, намиране и обработване на информация в интернет за фирми, предлагащи компютърни

компоненти с различни цени и параметри и създаване на презентация в споделено облачно пространство). Във въпросниците по-голямата част от учениците посочват, че използват дигитални устройства, знаят къде да потърсят и как да използват намерената информация и им се възлагат им задачи, които да изпълняват чрез дигитални устройства. В компютърните кабинети не са налични „Правила за безопасна работа в интернет“, но същите са поставени на видно място на информационното табло във фоайето пред кабинетите. Във въпросниците учениците отговарят, че някои от учителите използват нови, разнообразни начини на преподаване, които правят новите уроци интересни и лесни за разбиране. В наблюдаваните учебни часове се използват разнообразни дигитални ресурси, предварително подготвени от учителите (видеоклипове, презентации, информационни материали, електронни таблици, диаграми и работни листове), поставят се задачи за анализ на информация, които допринасят за усвояването на учебното съдържание. В повечето часове се използват готови алгоритми за откриване на сходство и аналогия при изпълнението на различни образователни задачи от конкретната тема на педагогическата ситуация или учебния час, които се обсъждат, а в часа по български език и литература в XI клас се разработват алгоритми чрез прилагане на модела 1:1. Учениците демонстрират умения за търсене и установяване на причинно-следствени връзки между изучаваните явления и процеси (когато искат за отпечатат празен ред на определено място в кода, трябва да въведат определена команда; връзки между изучения материал за пермутации, вариации и комбинации за пресмятане на факториел; обосновка на позиция за връзката между причините за написването на „Бай Ганьо пътува“ и интерпретираните в творбата ценности; връзка между написването на професионална автобиография и възникване на трудови правоотношения; връзки между правилното хранене и здравословния начин на живот; връзка между спецификациите на компютърни части и тяхната цена при различни производители). В девет от часовете и в педагогическата ситуация се наблюдава формиране на практически умения чрез дейности (рязане, сгъване и лепене в предучилищната група; в часовете – решаване на казуси, работа в дигитална среда, подбор на документи, събиране и обобщаване на информация и др.). Във въпросниците учениците посочват, че повечето учители им показват как се прилага в живота това, което учат и считат, че могат да приложат наученото. В учебните часове повечето ученици демонстрират умения за творческо мислене и оценяват критично различни твърдения (по математика използват доказателства в подкрепа на своето мнение по въпроса, кога да прилагат пермутации, вариации и комбинации, кога да прилагат съюза „и“ или „или“; по

български език и литература – да изведат основните черти на „простака“ от произведението на Радой Ралин, да аргументират и защитят позицията си в дебат; по икономика екипите да коментират критично изпълнението на задачите си; по човекът и природата – да изразят аргументи за вредата от тютюнопушенето и последствията за човешкия организъм; по информационни технологии – при обсъждане на специфични понятия да изразят мнение, различно от изказаното от съответния екип и до защитят с доказателства). В срещата учениците споделиха, че учителите им поставят творчески задачи като проект „Котка на разходка до Луната“ в V клас; изработване на печка и хладилник от подръчни материали в часовете по човекът и природата; решаване на различни казуси и групови задачи, при които имат възможност да изразяват собствени мнения и да водят спорове, за да стигнат до правилни изводи; ролеви игри по темите за римския сенат, съдебен процес и защита на позиция по история и цивилизации; в клуб „Дебати“ – защита на противоречиви позиции по темата „Алеко ли е убил бай Ганьо или бай Ганьо е убил Алеко?“. Учителите мотивират учениците да проявяват инициативност и предприемаческа компетентност (поставяне на задача да установят колко различни тристепенни менюта могат да съставят от 2 супи, 2 десерта и 2 основни ястия; как четирима състезатели могат да се разпределят на I и II място; по колко възможни начина могат да се разпределят четирима участници в дует; споделяне и обсъждане на идеи за създаване на собствен бизнес; дискусия за мотивационните качества – експертност, издръжливост на стрес, поемане на отговорност, отношение към детайлите в работата; проучване на продукти и сравняване на цени в съответствие с характеристиките на предлагани от различни производители видеокарти за компютърни конфигурации), което се потвърждава при срещата с ученици. По идея на учениците е организирано тържество за Хелюин, за което са получили материална и финансова подкрепа от ръководството на училището. Началните учители са ги подкрепили с указания за по-добър ред и дисциплина по време на празника. Осъществена е инициатива за провеждане на благотворителен концерт в полза на дете в нужда. По предложение на ученици са осигурени преносими компютри за ученици от XI клас, които не разполагат със собствени.

Критерият „Компетентностен подход при възпитанието и социализацията на учениците“ е оценен с 16 точки от максималните 20. В педагогическата ситуация и учебните часове децата и учениците демонстрират умения за използване на минали знания и опит при усвояване на новото учебно съдържание. Поставят се подходящи задачи за прилагане и затвърждаване на новите знания и умения (децата развиват фината моторика на ръката; намиране

лице на триъгълник и използване на десетични дроби; прилагат знания за комбинаторика, множество, умножение на елементи; усвояват знания за компютърни конфигурации и техните съставни части – дънна платка, процесор, хранване, видове памет; осмислят художествен текст според нравствено-естетическото съдържание и др.). В повечето посетени учебни часове се формират умения у ученици за извличане и интерпретиране на информация от различни източници (по история и цивилизации – от илюстрация на манастира „Високи Дечани“ относно епохата, за която е характерно това строителство и поставяне на задача за домашна работа да проучат какво се случва с царството на Стефан Душан; по математика – от работен лист, табло с геометрични фигури и стълбичка с мерни единици; по икономика – от няколко източника на информация да съставят набор от стъпки за избор на правна форма за регистриране на фирма; по информационни технологии – презентация в Google slides, видеоматериал, интернет, листове с понятия и характеристики на компютърни системи и др.). В попълнените въпросници учениците посочват, че знаят как да потърсят достоверна информация от различни източници и могат да я използват при изпълнение на задачи. Посочват още, че учителите им предоставят възможност да задават въпроси за доизясняване и допълване на знанията, което се потвърди и при срещата с учениците. Най-често това се случва в часовете по математика и по английски език. По география и икономика са създали характеристики на 200 обекта от България, което подпомага изграждането на уменията им за учене. Учениците се насочват към различни източници на информация чрез проверени от учителите статии, видеа и др. При подготовка за държавни зрелостни изпити по английски език се обсъждат най-често допусканите грешки. Учителите по български език и литература в V клас използват разнообразни техники за учене посредством таблици, рисунки и мисловни карти, а в VII клас дават указания за по-добро справяне при явяването на национално външно оценяване (НВО). Разработването на проекти също подпомага развиването на умения за учене, тъй като учениците допълват учебното съдържание в учебника с информация като използват библиотеката или търсят в интернет. По-голямата част от педагогическите специалисти във въпросниците изразяват мнение, че подпомагат учениците в прилагане на разнообразни стратегии за учене, като ги учат да управляват ефективно времето си, насочват ги да откриват силните и слабите си страни и ги стимулират да мислят критично, което се потвърди и в срещата с учениците. В осем от посетените учебни часове се наблюдава екипна работа на учениците и умения за самооценка, самокритичност и самоусъвършенстване (по математика, по технологии и предприемачество, по управление на човешките ресурси, по

предприемачество, по български език и литература, по информационни технологии, по човекът и природата). Според изразеното от учителите мнение във въпросниците, учениците имат умения за критичност и самокритичност, а учениците в срещата дават информация, че им се предоставя възможност да се самооценяват при работата в екип и по проекти. При организиране на екипната работа учениците демонстрират умения за споделена отговорност и управление на работата в екип, общуват целенасочено при изпълнението на задачите, представят и аргументират резултатите от екипната си работа, но не винаги проявяват умения за рефлексия и самооценяване. Според учениците в срещата екипна работа се прилага при зададени проекти от учителите по химия и опазване на околната среда – провеждат се опити от екипи с различни функции при представянето; по икономика се представят задачи, свързани с изготвянето на бизнес-планове за бизнес-комуникация. В попълнените въпросници те посочват, че познават правилата на екипната работа, сами разпределят ролите и задачите в екипа и определят кой ще представи резултатите от работата им. В училището е разработена и приета Програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование. Учениците се запознават с културата на други страни и народи в учебните часове по английски език, история и цивилизации, география и икономика, часа на класа. Формиране и развиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности се реализират чрез посещения от чуждестранни доброволци и неправителствени организации, които осъществяват работилници, посветени на правата на човека; посещения на институции; срещи с представители на институции и професионалисти от различни сфери; симулации на гласувания и парламент; здравни беседи, благотворителни дейности. В учебните часове по български език и литература и часовете на класа обсъждат теми, свързани с толерантността към различието и зачитането на правата и достойнството на представители на различни етноси и на учениците със специални образователни потребности. В срещата учениците демонстрират формирани ценности и добродетели и с гордост дават примери за активното им и осъзнато включване в социално значими дейности (благотворителни инициативи за ученик в риск от отпадане, за болно дете, благотворителни акции за набиране на средства за облагородяване на училищната среда – изграждане на сензорна зала, „Ден на розовата фланелка“ и др.). Във въпросниците учениците посочват, че в училището често се организират разнообразни спортни дейности, в които участват почти всички ученици. Присъстващите на срещата родители потвърдиха това, като споделиха, че спортни събития се организират през около две седмици. С

тяхна помощ са реновирани баскетболните кошове в двора на училището по инициатива на учениците. Басейнът в училището е ремонтиран основно. В училището се спортува активно.

Учениците печелят първи места, медали и купи в различни спортни състезания: по таекуондо – 1-во място, по художествена гимнастика – златен медал, по волейбол, баскетбол, шахмат, спортни и модерни танци, йога. Родителите се включват активно във всички празници и събития, организирани в училището – патронен празник в Деня на народните будители, Ден на град София, Пролетен празник, Ден на християнското семейство, Коледа, Баба Марта, спортни празници. Учениците предлагат и активно участват в дейности, насочени към формиране и развитие на здравословен начин на живот. Спазва се хигиената, хранят се здравословно и биват стимулирани сами да пригответ закуската си: плодови салати, сандвичи, фрешове, плодови шишчета с ягоди. Традиционно се реализират следните дейности за опазване и поддържане на околната среда: почистване на дворното пространство, разделно събиране на отпадъци, рециклиране на стари батерии, събиране на капачки, засаждане на дръвчета в двора, обособяване на три опитни полета със семена от различни сортове в дворното пространство; разделно събиране на отпадъците; посещения на природни обекти. В срещата родителите разказаха, че учениците работят по проекти, свързани с Деня на Земята, изработили са 3D кофи за отпадъци, участвали са в семинар „Да запазим природата“, засаждат дръвчета и зеленчуци в Седмицата на гората, организират се игри в близката горичка и походи в планината.

Критерият „Осигуряване на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“ е оценен 15 точки от максималните 16 точки. Ранното оценяване на развитието на новопостъпилите деца и на риска от обучителни затруднения се извършва от логопед от Държавен логопедичен център в район „Люлин“ и от логопедичен център „АнМаВи“. След обследването се провежда среща между училищния екип за подкрепа на личностното развитие, учителката в групата и логопеда за обсъждане на резултатите, като в случаите на необходимост от работа със специалист, се запознават родителите и се изготвя график за консултации. Във въпросниците по-голямата част от родителите са отговорили, че е проведена оценка на потребностите от подкрепа за личностно развитие в подготвителната група, като за резултатите от скрининга са информирани устно или писмено. С цел успешна адаптацията на децата в подготвителна група училищният психолог провежда различни игри за сплотяване и опознаване. Дейностите за осъществяване на обща подкрепа се обсъждат от учителите по съответните предмети. Провеждат се консултации по утвърден график. В срещата учениците споделят, са

запознати са графика за консултации. Най-често посещават консултациите по английски език, математика и история и цивилизации. Учителите в V клас им оказват подкрепа при преговор и при поправка на писмени работи. Ученици с интерес към изобразителното изкуство, музиката и математиката получават подкрепа и допълнително обучение по време на консултациите, а други се възползват от тях след отсъствие от училище. Идентифицирани са 7 ученици, за които българският език не е майчин. Те са обединени в група, с която се провеждат допълнителни часове за усвояване на български език, а проследяването на напредъка им се осъществява чрез обмяна на информация между учителите, които им преподават. По смисъла на чл. 20 от Наредбата за приобщаващото образование са сформирани 12 групи за занимания по интереси, в които са обхванати общо 240 ученика в съответствие с тяхното желание след проведена анкета в пет тематични области: „Дигитална креативност“, „Природни науки“, „Математика“, „Изкуства и култура“, „Гражданско образование“, което се потвърди в срещата с учениците. Учениците в срещата определиха клуба по „Речи и дебати“ като клуб с най-голяма популярност. По-голямата част от заниманията се водят от учители от училището, като две от дейностите се осъществяват от външни специалисти. В резултат на участието си в заниманията по интереси през учебната 2022/2023 г. учениците са завоювали първо място в състезание по речи и дебати. Клубът „Театър за деца“ е изнесъл представление за начален етап в актовата зала на училището. Често се организират посещения на различни природни и културно-исторически обекти: природонаучен музей, галерии, театри и др. Дейностите за кариерно ориентиране на учениците са планирани в Годишния план за дейността на училището и в План за действие за изпълнение на Стратегията за развитие на 97 СУ „Братя Миладинови“. Традиционно се провежда Ден на кариерното ориентиране, като се канят представители на бизнеса и на различни професии (лекари, журналисти, адвокати, IT-специалисти, артисти, музиканти, икономисти, дипломати). В деня на ученическото самоуправление учениците заемат местата на учителите си. Всяка година Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ) запознава учениците с възможностите за избор на специалност след завършване на средно образование, представя материално-техническата база и организира работилници за оценка на потенциала на бизнес идеи, в които учениците активно участват; представители на университети гостуват в Деня на кариерното ориентиране и запознават учениците с различни специалности; ученици от X и XI клас посещават ВУЗФ в Деня на отворените врати. Реализирани са срещи с популярни личности, с цел мотивация за личностно и кариерно развитие – гости в училището са били Дарин Маджаров (президент на Уча.се) и Борис

Бонев (общински съветник). Със съдействието на Career Revolution by Voca Academy е проведена тридневна работилница за кариерно ориентиране с ученици от VII до XI клас. В срещата родителите разказаха, че в училището се провеждат дейности за кариерно консултиране и професионално ориентиране според интересите на учениците. През месец ноември в начален етап се е състоял „Ден на бащата“, на който родители са представили своите професии пред учениците; през месец декември е проведен Кариерен ден с участието на над двадесет представители на различни професии, които са запознали учениците със спецификата на всяка една от тях; през месец април училищният психолог е направил анкети за професионално ориентиране с учениците от седмите класове, като ги е консултирал относно подходящите за всеки от тях професии. Учениците от прогимназиален етап са организирали „Парад на професиите“, на който са били представени различни професии. С учениците от VII клас са организирани срещи с предприемачи и търговци, представители на големите търговски вериги Лидъл, Кауфланд и Билла. В глава XV от Правилника за дейността на училището са регламентирани условията и начините за получаване на морални и материални награди от децата и учениците – грамоти, сертификати, плакети, предметни награди, парични награди. Делът на учениците, които са получили морални и материални награди е 35%. Предложенията за награждаване на деца и ученици се обсъждат и гласуват на заседание на педагогическия съвет. В училището се обучават 60 ученици със СОП. Допълнителната подкрепа се осъществява от седем специалисти – двама психолози, трима ресурсни учители и двама логопеди. Сформирани са екипи за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците (ЕПЛР). За учениците със СОП се изработват индивидуални учебни планове и индивидуални учебни програми. Изготвя се карта за оценка на индивидуалните потребности на всеки ученик и се води досие. С учениците със СОП се работи по график. Всички ученици със СОП участват в клубове по интереси, съобразно силните им страни – плуване, шахмат и др. Правят се „открити врати“, на които се канят родителите на ученици със СОП, за да им се даде възможност да видят как детето им общува в екип с другите ученици. Напредъкът се проследява ежемесечно. Предоставя се информация на родителите. В края на годината се изготвя доклад и анализ на резултатите. Три пъти през учебната година се организират срещи на ЕПЛР. В срещата с инспектирация екип присъстващият родител на ученик със СОП изрази удовлетвореност от работата с детето му. В училището се обучават 12 ученици с изявени дарби в различни направления: волейбол, кикбокс, таекуондо, художествена гимнастика, плуване, фолклорни танци. Учениците с изявени дарби са подкрепяни постоянно от

техните учители. Те получават допълнителни консултации по предметите и материали за самоподготовка, когато се налага да отсъстват. Консултациите могат да се осъществяват и онлайн чрез платформата MS Teams в удобно и за двете страни време. Успехите на изявените ученици се популяризират на интернет страницата на училището и във фейсбук. Тези ученици активно участват в училищния живот, като се включват в дейността на Ученическия съвет, в извънкласните дейности и демонстрират своите таланти в училищни събития. В срещата учениците потвърдиха, че познават съучениците си с изявени дарби и се гордеят с техните постижения. Броят на учениците с хронични заболявания е 24. Ресурсното подпомагане се осъществява от ресурсни учители, логопеди и психолози. Не са изготвени индивидуални учебни програми и планове. При подълготрайни отсъствия по здравословни причини на тези ученици се изпращат материали чрез MS Teams, дават се допълнителни консултации и се удължава срокът за оформяне на срочни или годишни оценки. Учениците с хронични заболявания участват в заниманията по интереси, съгласно избора им и се включват в училищния живот – в екскурзии, спортни празници, патронен празник, Коледен базар, Празник за Баба Марта, конкурс за рисунка „Лидерство чрез състрадание“. Осъществяват се екипна работа и съвместни дейности между учителите и другите педагогически специалисти при осъществяването на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Взаимодействието е на ниво випуски и по учебни предмети. В срещата родителите единодушно изразиха мнение, че заедно с педагогическия екип и други специалисти, реализират съвместни дейности при осъществяването на подкрепа за личностно развитие на учениците. Съдействат при организиране на конкурси, изложби и изяви на клубовете по интереси.

Критерият „Компетентностен подход в процеса на оценяване“ е оценен с 10 точки от максималните 12. Учителите планират и прилагат разнообразни методи и форми за оценяване, които да проследяват придобитите знания от учениците и умения за използването им в различни учебни предмети – устни и писмени изпитвания, тестове, контролни и класни работи, проекти, оценяване на задачи, свързани с проучване на информация и презентиране пред класа по дадена тема, участие в дебати, практически изпитвания и др. Постиженията се проследяват в началото и в края на учебната година, като се прави анализ и се набелязват мерки за подобряване. В повечето от посетените учебни часове се планират разнообразни методи, подходи, техники и технологии за оценяване на резултатите на учениците (разработени от учителите показатели за напредък, самооценка, проекти, презентации, справяне с домашната работа), които се прилагат като

групово или индивидуално изпитване, съчетаване на повече от една форма за оценяване или използване на една форма, вкл. чрез прилагане на дигитални платформи. Учителите поставят оценки на учениците за разработването на проекти и за активността им при възложена екипна работа. В попълнените въпросници учениците отговарят, че са запознати с критериите за оценяване и че учителите им посочват грешките и ги насочват към подобряване на оценките, което се потвърди в срещата с тях. Същото мнение е изразено и от родителите във въпросниците – те посочват, че са запознати с критериите за оценяване и биват информирани ежедневно за резултатите от обучението на децата им, като учителите аргументират поставените оценки. Според учениците учителите имат високи изисквания и ги мотивират и подкрепят за по-високи резултати, а оценките които получават са аргументирани и справедливи. Изразяват мнение, че учителите съобразяват своите изисквания с възможностите им. В часовете по български език и литература, математика и английски език ги подкрепят за по-високи постижения на предстоящите НВО и държавни зрелостни изпити (ДЗИ). Във всички посетени от инспектиращия екип учебни часове учителите дават обща обратна връзка за постигнатите резултати. В пет от часовете се дава и индивидуална обратна връзка чрез устни похвали или похвали в електронния дневник (по математика в IV и V клас, по български език и литература в VII клас, по предприемачество в VIII клас и по икономика в IX клас). Анализът на резултатите от оценяването се извършва периодично от педагогическите специалисти въз основа на обобщаване на информация за поставени оценки за определен период, например при приключен раздел от учебното съдържание. Набелязват се конкретни мерки за повишаване на резултатите на учениците. Учениците биват информирани от учителите за различни състезания, конкурси и олимпиади, като ги мотивират за участие – по български език и литература, по английски език, по математика и др. В олимпиади, конкурси и състезания през настоящата учебна година са взели участие 78% от учениците: по български език и литература, математика, история и цивилизации, география и икономика, физика и астрономия, химия и опазване на околната среда, Национално състезание за начален етап „Аз и числата“, „Аз и буквите“, „Аз рисувам“, „Аз и знанието“ и „Аз, природата и светът“. През учебната 2022/2023 година в училището се обучават 10,05% деца и ученици от уязвими групи, включващи децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с един родител, ученици в риск от отпадане, с хронични заболявания, от социално слаби семейства, ученици с изявени дарби и такива, за които българският език не е майчин. Проследяват се напредъкът и отсъствията им, за което се води отделна статистика.

Отсъствията през последните три години са в диапазона между 42 и 71 годишно. Средният успех на учениците от уязвими групи показва устойчивост, като се запазва в скалата на много добрата оценка: за учебната 2020/2021 г. – много добър 4,52, за учебната 2021/2022 г. – много добър 4,74, за учебната 2022/2023 г. – много добър 4,71.

Критерият „Резултати от обучението“ е оценен с 5 точки от максималните 8 точки.

Наблюдава се устойчивост на резултатите на учениците през последните три години от НВО по български език и литература и по математика в IV клас (за учебните години 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022), тъй като са близки по стойности и са диапазона на много добрата оценка. Резултатите на учениците от НВО в VII клас за последните 3 години бележат известна тенденция към повишаване. Близки по стойност са резултатите по български език и литература от НВО X клас, резултати от НВО в X клас по математика показват плавна тенденция към увеличаване. Делът на явилите се ученици на национално външно оценяване в X клас по английски език е 24,6%, а по дигитални компетентности е 18,8%. Резултатите от ДЗИ по български език и литература и втори задължителен държавен зрелостен изпит са близки по стойности. Средните резултати от ДЗИ по български език и литература са в областта на добрата оценка. При явяването на втори ДЗИ (по английски език, по философски цикъл и по биология) средните резултати са в областта на добрата оценка.

Педагогическите специалисти, учениците и родителите определят изпълнението на всички индикатори в областта в диапазона между 86% и 93% степен на изпълнение, докато инспектиращият екип е констатирал изпълнение на отделните индикатори в диапазона от 53% от наблюдение на педагогическата ситуация до 100% от наблюдението на институционалната среда. От резултатите на въпросниците за учителите се налага изводът, че планирането и реализирането на междупредметно взаимодействие се осъществява преобладаващо на ниво институция (85% степен на изпълнение на измерващия индикатор), оценен от инспектиращия екип при наблюдението на учебни часове и педагогическата ситуация със 74%. Във висока степен от респондентите са оценени създадените условия за развиване и формиране на демократична култура с постигната степен на изпълнение (96%) от въпросниците за учители и 100% от оценката на инспектиращия екип. Също висок обобщен резултат е формиран за критерия, изследващ осигуряването на обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците – съответно с 84% и 83% степен на изпълнение според родителите и учениците и

88% – според инспектиращия екип. В диапазона на много добрата оценка са резултатите, получени за индикатора, отразяващ прилаганите от учителите видове и форми на оценяване – 89% степен на изпълнение според учениците, 91% – според родителите и 100% според инспектиращия екип и екипа за управление на училището. Най-ниско за областта е оценен индикаторът, измерващ формирането на дигитални компетентности у децата и учениците (съответно 25% и 55% степен на изпълнение).

2. Силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предлаганото образование в област „Образователен процес“

В област „Образователен процес“ 97 СУ „Братя Миладинови“ показва следните **силни страни**:

В училището целенасочено се работи за осигуряване на ефективно взаимодействие между учители и ученици в процеса на обучение. В учебните часове задачите и дейностите са организирани в логическа и обоснована последователност, ефективно е разпределено времето за реализиране на целите. В повечето от часовете демонстрират формирани умения за творческо и критично мислене и проявяват инициативност. По-голямата част от учителите планират и реализират екипна работа в учебните часове, в резултат на което голяма част от учениците демонстрират формирани умения за работа в екип и представяне на резултатите от екипната работа.

Полагат се системни усилия за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците. Идентифицират се ученици с образователни дефицити и изяви дарби. Провежда се консултиране по учебни предмети и кариерно ориентиране. В процеса по осъществяване на допълнителна подкрепа са включени и родителите, което се потвърди и на срещите на инспектиращия екип с родителите, педагогическите специалисти и екипа за управление на училището. Идентифицират се ученици с образователни дефицити и изяви дарби. Провежда се консултиране по учебни предмети и кариерно ориентиране.

Планирани са и се реализират дейности за формиране на социални, граждански и интеркултурни компетентности. Създадени са условия за подкрепа и реализация на младежки кампании, инициативи и благотворителна дейност. Учениците активно се включват в социално значими и проектни дейности, свързани с участието им в клубовете по интереси, със здравето, спорта и опазването на околната среда.

Определят се следните **насоки** за подобрене на качеството на предлаганото образование в област „Образователен процес“:

- Формиране и развитие на дигитални компетентности у децата и учениците.
- Подобряване на планирането и организирането на педагогическите ситуации.
- Повишаване на резултатите от държавни зрелостни изпити за придобиване на средно образование.

Инспектиращият екип прави следните **препоръки** за изпълнение на насоките и за повишаване на качеството на образованието в област „Образователен процес“:

1. Директорът да насърчи учителите да прилагат информационните и комуникационни технологии в образователния процес, да използват активно дигитални учебни ресурси и да планират и реализират целенасочени дейности за формиране и развиване на дигитални компетентности у учениците.
2. Всички учители да планират и реализират дейности за изграждане и развиване на дигитални компетентности у учениците в учебните часове, като да поставят задачи за: използване на информационните и комуникационни технологии от учениците; търсене и извличане на информация чрез използване на дигитални ресурси; създаване на дигитално съдържание, съобразно темата на урока и очакваните резултати.
3. Учителите в подготвителната група да спазват продължителността на педагогическата ситуация.
4. Учителите в подготвителната група да използват възможностите на информационните и комуникационните технологии за постигане целите на педагогическите ситуации и мотивиране на децата за по-високи постижения.
5. Учителите в подготвителната група да работят за развиване на уменията на децата за учене чрез възлагане на задачи за затвърждаване на новите знания, чрез използване на миналия опит при усвояване на новото знание и за разбиране в дълбочина на новото учебно съдържание.
6. Учителите по български език да мотивират учениците за постигане на по-високи резултати при явяването на ДЗИ по български език и литература.

III. Област „Управление“: резултати, силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предоставяното образование

1. Резултати.

Критерият „Стратегическо управление и лидерство“ е оценен с 16 точки от максималните 20. Стратегията за развитие е актуална за периода 2022 – 2026 г., отразява спецификата на училището и посоката за развитие. В документа са отчетени влиянието на външната и вътрешната среда, като са отразени силните страни, дейности, които се нуждаят от подобрене, възможностите и евентуалните заплахи. Приложеният план за действие е с определени цели, дейности, срокове за изпълнение, отговорници и източници на финансиране, без посочени конкретни стойности. Във въпросниците педагогическите специалисти отговарят, че са участвали с предложения и мнения в цялостния процес на разработването на Стратегията за развитие на училището и при обсъждането ѝ на заседание на педагогическия съвет. При разработване на стратегията за следващ период се провеждат анкети с родители, ученици и учители за генериране на идеи и информация за нагласите и нуждите им, анализират се резултатите и се вземат предвид. В срещата председателят на обществения съвет сподели, че съгласуват стратегията с директора, приемат отчета за изпълнението ѝ, съгласуват училищния план-прием, избора от учителите за учебници и учебни комплекти, които се предоставят за безвъзмездно ползване на учениците. Резултатите от стратегическото управление се проследяват чрез изготвяне на ежегоден анализ на изпълнението на целите и дейностите на стратегията, който се обсъжда на заседание на педагогическия съвет, отчитат се изпълнените и неизпълнени дейности, отбелязват се причините за неизпълнение и се предлага актуализация или начини за реализирането им. В отчета за изпълнение на стратегията за периода 2017 – 2021 година е отбелязан напредък по планираните цели – изходното ниво на резултатите на учениците е повишено с минимум 20% в сравнение с направеното преди прилагане на иновацията входно ниво, разширена е подготовката по математика и български език и литература в прогимназиален етап, внедрено е проектно базирано обучение, отчетена е по-висока активност на родителите като участници в образователния процес и са създадени ефективни взаимоотношения със заинтересованите страни. При анализа на Програмната система се установиха следните пропуски: Програмната система не е част от Стратегията за развитие на училището, а отделен документ; при разпределението на дейностите за целодневна организация в дневния режим на

подготвителната група не е предвидено време за време за следобеден сън, което не отговаря на разпоредбата на чл. 15, ал. 3, т. 1 от Наредба № 5/03.06.2016 г. за предучилищното образование. Разработени са мерки за подобряване на качеството на образование, които се обсъдени и приети на заседание на педагогическия съвет. В мерките се съдържат дейности за подобряване на качеството, обединени в отделни направления, като измерването на тяхното изпълнение се осъществява под формата на самооценяване чрез използване на определени показатели и критерии. Директорът предоставя възможност за развитие на ръководните и лидерски умения у учителите, което те потвърждават във въпросниците. Утвърдено е прилагането на модел „Управление чрез съучастие“, при който се сформират различни екипи за постигане на постигане на по-добри резултати. Назначаването на комисии с определени задачи също допринася за развиване на ръководни умения при педагогическите специалисти. В 97 СУ функционира активен ученически съвет, в който има по един представител на всяка паралелка и се подпомага от учителя по история и цивилизации. По инициатива на учениците са реализирани следите инициативи: Ден на толерантността“ (през месец ноември), „Анти СПИН“ кампания (през месец декември), „Ден на розовата фланелка“ (през месец февруари), благотворителен концерт за набиране на средства за болно дете (през месец март). 97 СУ „Братя Миладинови“ има установени партньорства със следните организации, институции и предприятия: с фондация „Заедно в час“ – за подбор на учители, които се обучават по програмата „Нов път в преподаването“; с посолството на Република Корея – за подпомагане на учениците да изучават корейски език по желание, за провеждане на събития за популяризиране на корейската култура, за участие на ученици в конкурси за есе и рисунка „Корея в сърцето ми“ и други инициативи; с НПО „Български младежки форум“ по програма „Erasmus+“, Ключова Дейност „Младежки обмен“ – за участие в международния проект „Land art“ с мобилност на учители и ученици в Италия и Румъния; с фондация „Lions club“ – за финансиране на различни инициативи с благотворителна цел, като дарение за изграждане на сензорна зала за деца със специални образователни потребности; с Нов български университет (НБУ) – за представяне на бакалавърските програми в университета чрез ежегодно участие в Дните на отворени врати и Ден на театъра в НБУ; с фондация „Open Space“ за подкрепа и насърчаване на културното развитие на учениците чрез ангажиране в дейности с изкуство и общуване, провеждане на работилници, организиране на клуб „Театър“ в прогимназиален етап; с Изпълнителна агенция по горите – за провеждане на инициативите „Горичка в количка“ и „Лесовъд за един ден“, в които нашите учениците усвояват

знания и овладяват умения за опазването на околната среда и грижата за природата и горите. Директорът е проявил проактивност чрез разкриването на три паралелки със завършване на трета степен на професионална квалификация. Във връзка с осигуряване на производствената практика на учениците от професионалните паралелки с дуална форма в XI и XII клас са установени партньорски отношения чрез сключени договори с големите търговски вериги – Лидл, Била, Кауфланд, Фантастико, Дайхман и ДМ. Въз основа на договорните отношения представители на търговските вериги представят дейността си в училище, като влизат в контакт с учениците от професионалните паралелки още в VIII, IX и X клас, включват се в дейностите за кариерно ориентиране на учениците, осигуряват им пробно стажуване и гарантират осигурени работни места за провеждане на производствената им практика. Осъществява се ефективно взаимодействие с родителите, които допринасят за развитие на училището най-вече чрез инициативи за поддържане на материално-техническата база, организиране на различни събития и осигуряване на допълнителни финансови средства от благотворителни дейности под формата на тематични базари за Коледа, за първи март, за Великден и други. В училището функционират две синдикални организации, които участват в комисии за разработване и актуализация на училищни документи, изготвяне на карти за диференцирано заплащане, подбор и назначаване на персонала, мотивиране на педагогическите специалисти за участие в квалификационни дейности. При продължителни отсъствия на училите по болест оказват допълнителна финансова подкрепа.

Критерият „Оперативно управление” е оценен с 10 точки от максималните 12. В училището са създадени 7 методически обединения (на учителите по български език и литература; на учителите по математика; на учителите по чужди езици; на учителите по природни науки; на учителите по история и цивилизации и география и икономика; на учителите по спорт, музика и изкуство). Обособени са професионални общности на ниво випуск (дванадесет професионални общности от първи до дванадесети клас) и професионални общности на ниво етап (пет професионални общности: начален етап; учители на V клас; учители на VI клас; учители на VII клас; професионално-училищна общност (ПУО) за иновация в гимназиален етап). Дейността на професионалните общности е планирана и организирана за постигане целите на стратегията на училището. Провеждат се заседания, на които обсъждат предстоящите дейности и проекти, разпределят задачите си и проследяват изпълнението им, представят добри практики от различни класни стаи и съвместно анализират резултатите на учениците. Заместник - директорите, отговарящи за съответния етап, съдействат и подпомагат работата на професионалните

общности. Дейността на педагогическия съвет се осъществява по нормативно установения ред и условия, планирани са теми, съответстващи на задълженията му според ЗПУО – обсъждат се и се приемат училищни документи, разглеждат се въпроси, свързани с напредъка на учениците, като се проследява нивото на усвояване на компетентности от учениците. Педагогическият съвет обсъжда още въпроси, свързани с организиране на благотворителни базари и каузи, предложения за стипендии и други. Годишният план да дейността съдържа анализ на състоянието и оценка на дейността на училището, цели, дейности за изпълнение на оперативните цели, срокове и отговорници за изпълнение на дейностите. В плана са включени дейности за кариерно ориентиране на учениците, стимулиране на учениците за изяви и участие в олимпиади, състезания, проекти, национални и регионални конкурси, взаимодействие с родителите за включване в училищните инициативи и събития. Планираните дейности осигуряват административното оперативно управление на институцията. Програмата за превенция на ранното напускане на училище за учебната 2022/2023 г. съдържа цели и дейности за превенция и интервенция за преодоляване на отпадането. Разработена е Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, която е приета на заседание на педагогическия съвет и съдържа мерки за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа на учениците. Към нея е изготвен план за действие, който съдържа мерки, дейности, отговорник и срок за изпълнение. Правилникът за дейността на училището отразява спецификата му. Регламентирани са организацията на дейностите, формите на обучение, правата и задълженията на учителите, учениците и родителите, санкциите, наградите за ученици и учители, но не са определени училищните символи и ритуали. В Правилника не са определени началният час на сутрешния прием и крайният час за изпращане на децата от подготвителната група за деня, което е нарушение на чл. 70, ал.1 от ЗПУО и чл. 15, ал. 2 от Наредба № 5/03.06.2016 г. за предучилищното образование. Училищните учебни планове (УУП) за всички паралелки са приети на заседание на педагогическия съвет и са утвърдени със заповед на директора преди началото на учебната 2022/2023 година. Прилага се автономност при определяне на профилираната и професионалната подготовка. С УУП са определени избираемите и факултативни учебни часове на паралелките и профилиращите учебни предмети за втори гимназиален етап, общата, разширената и отрасловата професионална подготовка на учениците от професионалните паралелки. Всички УУП са налични на интернет страницата на училището в секция „За родители и ученици”, раздел „Учебни планове“. Във въпросниците учениците

посочват, че с тях са проведени проучвания за определяне на избираемите, факултативните и профилиращите предмети (в XI и XII клас). Отчитането на оперативните планове и задачи се осъществява по два или три пъти в седмицата на работни срещи между директора и заместник-директорите. Възложените задачи са споделени и в облачното пространство Office 365, като задължително се поставя срок за изпълнение. Директорът и заместник-директорите извършват контролна дейност чрез наблюдение на учебни часове, контрол на изпълнението на административните задължения и контрол на дежурните учители. Учител, при който има пропуски, получава насоки и възможност да наблюдава урок на друг преподавател. В плана за контролната дейност са включени направления по приоритети – иновации, новопостъпили колеги, подготовка за НВО и ДЗИ. Учителите във въпросниците посочват, че директорът и заместник-директорите осъществяват превантивна, системна и целенасочена контролна дейност и оказват съдействие с цел повишаване на качеството чрез методическа подкрепа и даване на обратна връзка (81% степен на изпълнение на индикатора). В срещата педагогическите специалисти споделиха, че в началото на учебната година на заседание на педагогическия съвет са обсъдени и приети формите на обучение – дневна и дуална форма, а по отношение на избора на методите и средствата на обучение имат пълна свобода.

Критерият „Управление на човешките ресурси“ е оценен с 10 точки от максималните 12. Образователният процес се осъществява от 87 педагогически специалисти, разпределени както следва: петдесет и двама с образователно-квалификационна степен (ОКС) „магистър“, тридесет и четири – с ОКС „бакалавър“ и един – с ОКС „професионален бакалавър“. Петдесет и пет от педагогическите специалисти (76,39% от общия брой) притежават професионалноквалификационни степени (ПКС), както следва: двама – с първа ПКС, шестнадесет – с втора ПКС, седем – с трета ПКС, двадесет и един – с четвърта ПКС, девет – с пета ПКС и седемнадесет са без придобита ПКС. Осемнадесет педагогически специалисти са под 30 години, двадесет – между 31 и 40 г., двадесет и шест – между 41 и 50 г., шестнадесет – между 51 и 60 г. и седем – над 60 г. Непедагогическият персонал се състои от шестнадесет служители. Заместването на отсъстващи учители се осигурява над 90% чрез използване на учители от банка кадри, създадена към 97 СУ по НП „Без свободен час“, модул „Без свободен час в училище“, които са специалисти по съответния учебен предмет. В случаите на заместване от учители, които не са специалисти по съответния учебен предмет, часовете се попълват с теми от Програмата по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование. При по-продължително

отсъствие на учител се назначава заместник на отсъстващия учител по трудов или граждански договор след публикуване на обява (на официалната интернет страница на Регионално управление на образованието – София-град и в онлайн платформата Jobs.bg.) и подбор. За учебната 2021/2022 година е осигурено заместване на отсъстващи учители 92%, като общият брой часове на отсъстващи учители е 2525, а часовете с осигурено заместване са 2345. Информацията се потвърждава от попълнените от учениците въпросници. Утвърдени са „Вътрешни правила за организация и управление на човешките ресурси в 97 СУ „Братя Миладинови“, в които са регламентирани процедурите по набиране, подбор и назначаване на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал, изменение и прекратяване на трудовите правоотношения. Педагогическите специалисти и непедагогическият персонал са запознати с правилата и ги спазват, което е довело до сформирането на ефективен и сплотен училищен екип. Делегирането на права и отговорности следва йерархията от директора към заместник-директорите за отделните етапи и от тях към педагогическите специалисти, като делегирането е основно във връзка с изпълнение на оперативни задачи. Стратегическите и по-значимите задачи, касаещи промени и мащабни проекти, остават отговорност на ръководния екип и в частност на директора. Привличането, мотивирането и подкрепата на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал в 97 СУ се извършва чрез материални и нематериални (морални) стимули, възможности за кариерно развитие и усъвършенстване – преквалификации, допълнителни квалификации, подкрепа на новаторски идеи и креативност, добър социален климат и работа в екип, активна подкрепа на новопостъпили учители и непедагогически персонал. Правилата и начините за мотивиране и подкрепа са заложили във Вътрешните правила за организацията на работната заплата. В срещата педагогическите специалисти изразиха мнение, че се чувстват подкрепени в професионалното си развитие. Ръководството на училището ги награждава с грамоти, както и с подаръци за постигнати добри резултати на учениците при явяването им на НВО. Всеки получава признание при постигнати заслуги. Наставничество се прилага по нормативно установения ред, със заповед на директора за определяне на задълженията и осигурено заплащане по програмата „Нов път в преподаването“, по която са назначени четирима учители. Всеки от новоназначените учители е подкрепен от учител-наставник, с когото провеждат регулярни срещи, взаимно наблюдават уроците си, прави се рефлексия след урока. Главният учител също подпомага процеса, като организира допълнителна подкрепа на новите учители, провежда тематични дискусии и срещи с тях за обмяна на опит. Училищният психолог

и професионалните общности приобщават новопостъпилите учители. Планът за квалификационната дейност включва цели, дейности, основни задачи, етапи и правила за участие в квалификационна дейност и механизъм за финансова подкрепа за реализирането ѝ. В плана не се съдържа анализ на квалификационната дейност от предходната учебна година. Планирани са теми, организационни форми, период на провеждане, целева група, отговорници и брой участници, както за вътрешноинституционална квалификация, така и за продължаваща квалификация. Планирани са следните форми на квалификация: дискусии, лектории, обучителни курсове и частично присъствени форми. В срещата педагогическите специалисти споделиха, че комисия, определена от директора, провежда проучване сред педагогическите специалисти за потребностите им от квалификационната дейност. Темите се обсъждат и комисията изготвя План за квалификационната дейност, който се приема на заседание на педагогическия съвет. Планираните и проведени обучения съответстват на стратегическите цели за развитие на институцията за повишаване компетентностите на учителите и повишаване на качеството на образователния процес. Придобитите компетентности се прилагат при провеждане на учебните часове. Последните обучения, на които са присъствали, са: обучение за работа с бяла дъска и повишаване на емоционалната интелигентност. Ефективността от квалификациите се проследява чрез контролната дейност, наблюдение на учебни часове и споделяне на добри практики между педагогическите специалисти. Двама преподаватели са спечелили стипендия „Фулбрайт“ и са специализирали в Харвард, след което са споделили с колегите си практиката „учене чрез правене“. Разработени са карти с показатели и критерии за оценяване на резултатите от труда и постиженията на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал.

Критерият „Управление на финансовите ресурси“ е оценен с 14 точки от максималните 16. Общият бюджет на институцията е 1 601 453,00 лева. Размерът на реализираните средства за подобряване на физическата среда и съвременни дидактически средства надвишава планираните. Обезпечени са дейностите за организиране на занимания по интереси, за подобряване на библиотечно-информационното обслужване, за ученически стипендии, за материални награди на учениците за високи постижения в образователната дейност, за ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности. За осигуряване на целодневна организация на учебния ден са изцяло реализирани планираните от бюджета средства от бюджета 138 121 лв., от които 9 896 лв. са осигурени по НП „Осигуряване на съвременна образователна среда“ Модул 2 „В подкрепа на целодневното обучение“. За учебната 2022/2023 г. за осигуряване на

допълнителни модули за ученици, за които българският език не е майчин, са планирани 3800 лв., които не са реализирани. Осигурени са допълнителни средства по Национални програми (НП) и проекти. По НП „Заедно в изкуства и спорта“ през 2022 г. са реализирани 24 900 лв., а за 2023 г. са планирани 24 900 лв. По НП „Осигуряване на съвременна образователна среда“, Модул 2 „В подкрепа на целодневното обучение“ са реализирани 9 896 лв. за 2022 година, а по Модул 3 „Културните институции като образователна среда“ на същата програма за 2023 година са планирани 2560 лв. По НП „Иновации в действие“ през 2022 г. са изразходвани 4 861 лв. за сътрудничество и обмяна на иновации. За подобряване на социалния и здравословния начин на живот на учениците по НП „Отново заедно“ през 2022 година са реализирани 43 500 лв. За осигуряване на средства за заместване на отсъстващи учители по НП „Без свободен час“ през 2022 г. са реализирани 4 832 лв., а за 2023 година са планирани 5 700 лв. По НП „Оптимизация на вътрешната структура на персонала“ през 2022 г. са реализирани 29 942 лв., а за 2023 са предвидени 24 000 лв. По „Програма за ремонт и реконструкция или цялостно изграждане на физкултурни салони и спортни съоръжения“ реализираните средства за предходната година са 88 540 лв. По програма „Европа на Столична община“, съвместно със Сдружение „Рефлексно учене – България“, са реализирани 1 000 лв. По проект „Подкрепа на уязвими групи за достъп до висше образование“ за социална интеграция на уязвими групи чрез създаване на условия за прехода им от средно към висше образование е планирано финансиране за 2023 година 9 600 лв. Училището реализира собствени приходи като за 2022 година са в размер на 22 732 лв. Осигурено е прозрачно управление на бюджета. На интернет страницата на училището са публикувани бюджетът за 2022 г. и отчетите за изпълнението му по тримесечия. Във въпросниците педагогическите специалисти посочват, че са запознати с бюджета на училището и с отчетите за неговото изпълнение на заседания на педагогическия съвет и на общи събрания и имат информация за участието на общественния съвет във финансовото управление на училището. В срещата с родители се потвърди, че общественият съвет дава становище за разпределението на бюджета по дейности, както и за отчета за изпълнението му. Родителите винаги получават актуална и навременна информация от директора на училището и разчитат на компетентностите на екипа за управление.

Критерият „Управление на информационно-технологичните ресурси“ е оценен с 11 точки от максималните 12 точки. За целите на образователния процес са осигурени компютри и мултимедийни устройства във всяка класна стая, 5 бр. интерактивни дъски, 10 бр. мултимедийни

дисплея, 29 бр. телевизори, мултифункционални устройства. Обзаведени са шест компютърни кабинета. Осигурени са лицензи и абонамент за електронен дневник „Shkolo.bg“, електронни учебници и образователни ресурси, електронен регистър за водене на училищни документи, абонамент за електронната платформа Microsoft Teams. На всеки учител в училището е предоставен служебен лаптоп. Използва се единна електронна платформа за образователни услуги и съдържание „Дигитална раница“, създадена по проект „Образование за утрешния ден“, финансиран по оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и базата от електронни ресурси Mozaik (видеа, 3D модели и анимации). Всички педагогически специалисти разполагат с абонаменти за достъп до ресурсите на онлайн платформата „Уча се“. Прилагат се електронни платформи за интерактивно обучение: „Smartclassroom.bg“, „SeeSaw“, „Classdojo“, „OneNote“, „Facebook“, „Kahoot“, „Google Forms“, „Quizzes“, „Khan Academy“, образователни подкасти. За учениците от начален етап са закупени лицензии за платформата „Енвижън“ и Джъмпидо – електронни образователни игри по математика и „Енвижън плей“ – платформа за подготовка на учениците за НВО в четвърти и седми клас. Закупени са лицензии за счетоводен софтуер Microinvest Делта Pro и Microinvest Склад Pro за 13 работни места от Микроинвест, необходим за обезпечаване на практическата работа по счетоводство и икономика на професионалните паралелки, професия „Икономист“ , специалност „Търговия“. Въведеният електронен дневник се използва за комуникация между педагогическите специалисти, родителите и учениците, администриране на образователния процес, отчитане на присъствието и постиженията на учениците, отчитане и проследяване на личностното им развитие, генериране на лекторски часове и статистически данни, които се обобщават и анализират. Родителите посочват във въпросниците, че получават информация за оценките, отсъствията и поведението на децата си, за провеждане на родителски срещи и осъществяват комуникация с класния ръководител и с другите учители, осигурен им е достъп до информация за проследяване на напредъка на детето. За намаляване на административната тежест се използват още уеб базираните платформи „Академико“, „Outlook“, „Office 365“, софтуер за седмично разписание. Педагогическите специалисти използват споделени в облачно пространство файлове за графици за консултации, за контролни и класни работи и др. Служителите от администрацията разполагат със съвременни компютри, периферни устройства и др. техника, която им е необходима.

Осигурени са необходимите програмни административни и счетоводни продукти.

В обобщените оценки за област „Управление” близки и най-високи са оценките, формираните от наблюдението на институционалната среда (100% степен на изпълнение на индикаторите), от въпросниците за родители, педагогически специалисти и ученици, съответно 94%, 93% и 83% степен на изпълнение и от срещата с учениците (100% степен на изпълнение на индикаторите). В рамките на много добрата оценка педагогическите специалисти оценяват участието си в разработването на стратегията за развитие на училището (91% степен на изпълнение на индикатора) и ефективната комуникация за изпълнението на целите ѝ (94% степен на изпълнение). Инспектиращият екип оценява във висока степен индикаторите, измерващи ефективното и целесъобразно разпределение и използване на финансовите ресурси и осигурените допълнителни средства, ефективността на създадените организационни структури за изпълнение на стратегията и осигурените и прилагани информационно-технологични ресурси в образователния процес. По-ниска е оценката на инспектирация екип за ефективността на квалификационната дейност и оперативното планиране на дейността в училищните документи.

2. Силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предоставяното образование в област „Управление“

В област „Управление“ 97 СУ „Братя Миладинови” показва следните **силни страни**:

В институцията функционират ефективно действащи организационни структури, обособени на принципите на методически обединения, на професионални общности на випуски и на етапи и общност за иновации в гимназиален етап, чиято дейност е планирана и организирана в посока постигане целите на стратегията за развитие. Професионалните общности провеждат редовно заседания, на които обсъждат предстоящите дейности и проекти, разпределят задачите си и проследяват изпълнението им, представят добри практики от различни класни стаи, съвместно анализират резултатите на учениците, което води до постигане целите на институцията. Отчитането на оперативните планове и задачи се осъществява по два или три пъти в седмицата на работни срещи между директора и заместник-директорите, като възложените задачи са споделени и в облачно пространство с поставен срок за изпълнение. В процеса по изпълнение на дейностите са ангажирани всички педагогически специалисти и голяма част от родителите.

Постигната е училищна автономия – разработени са учебни планове за профилирана и професионална подготовка, които отговарят на рамковите изисквания и са съобразени с

потребностите на учениците. Извършва се проучване на мнението на учениците относно избора им за избираеми, факултативни и профилиращи предмети.

Образователният процес е осигурен с педагогически специалисти, които отговарят на изискванията за заемане на длъжността, назначени са трима ресурсни учители, двама психолози и двама логопеди. Създадени са условия за привличане, подкрепа и задържане на млади учители. Прилага се наставничество по нормативно установения ред.

Управлението на финансовите ресурси е насочено към подобряване на физическата среда и активната социализация на учениците. Осигуряват се значителен обем от допълнителни средства по програми и проекти.

Осигурени са необходимите информационно-технологични ресурси и достъп до разнообразни платформи и електронно образователно съдържание, които създават условия за повишаване на качеството на образованието.

Определят се следните **насоки** за подобряване на качеството на предоставяното образование в област „Управление“:

- Актуализиране на училищни документи.
- Повишаване на ефективността на квалификационната дейност.

Инспектиращият екип прави следните **препоръки** за изпълнение на насоките и за повишаване на качеството на образованието в област „Управление“:

1. Директорът да създаде организация за допълване съдържанието на училищните документи и привеждане в съответствие с действащата в системата на предучилищното и училищното образование нормативна уредба, както следва:
 - 1.1. Добавяне на Програмната система към Стратегията за развитие на училището, съгласно разпоредбите на чл. 70, ал. 1 от ЗПУО и чл. 29, ал. 1 от Наредба № 5/03.06.2016 г. за предучилищното образование.
 - 1.2. Актуализиране на Програмната система чрез привеждане дневния режим на подготвителната група в съответствие с чл. 15 от Наредба № 5/03.06.2016 г. за предучилищното образование.
2. Директорът да създаде организация за извършване на анализ на резултатите от проведената квалификационна дейност, който да се взема предвид при следващо планиране и да бъде поместен в Плана за квалификационна дейност, заедно с резултатите

от провежданото от комисията за квалификационна дейност проучване на потребностите на педагогическите специалисти.

IV. Област „Институционална среда“: резултати, силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предоставяното образование.

1. Резултати.

Критерият „Управление и развитие на физическата среда“ е оценен с 10 точки от максималните 12. Създадена е безопасна и здравословна физическа среда. Осигурен е ефективен пропускателен режим, който се осъществява от физическа охрана, води се регистрационен дневник, изградена е електронна система за контрол на достъпа чрез турникети с чипове и видеонаблюдение. Охраната е осигурена от фирма с 14-часово присъствие на служители (от 6,00 до 20,00 ч.) и СОТ. Със заповед на директора са утвърдени правила за пропускателния режим. Учениците имат достъп до здравен кабинет, оборудван с необходимите материали, а здравното обслужване се осъществява от две медицински сестри, които са на две смени от 07,30 до 18,00 ч. Училището разполага с 16 класни стаи за начален етап и 1 класна стая за подготвителна група. Класната стая на подготвителната група е обзаведена с индивидуални ергономични чинове за предучилищна възраст, шкафчета за всяко дете, интерактивен дисплей, диван за почивка и килим в задната част на помещението. По информация от директора на разположение на децата са стая „Игротеката“ (изградена по Национална програма „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, Модул 2 „Подкрепа на целодневното обучение на учениците“) и още една стая за игра и отдих, но в нито едно от помещенията, които се ползват от подготвителната група, не са осигурени легла за следобеден сън, съгласно изискванията на чл. 15 от Наредба № 5/01.08.2016 г. за предучилищното образование при целодневна организация за възпитание, социализация, обучение и отглеждане на деца от предучилищна група и чл. 15 от Наредба № 3/05.02.2007 г. за здравните изисквания към детските градини. Обособени са 4 кабинета по природни науки, 31 кабинета по математика, български език и литература, история и цивилизации, география и икономика, чужди езици, стокознание и счетоводство, 7 кабинета за логопеди, психолози и ресурсни учители, 1 сензорна зала, голяма актова зала със сценично осветление и озвучаване с капацитет 450 места. Всички класни стаи и кабинети са безопасни, оборудвани са с нови, съвременни мебели. Налични са енергоефективни уреди за осветление, не се наблюдават паднали мазилки, оголени кабели, наранени подови настилки. Учебните

помещения са осигурени с единични работни места за учениците. Във всички класни стаи се поставени ученически шкафчета. В коридорите са поставени информационни материали, свързани историята на училището, творби на ученици, изработени проекти. Във фойетата са изградени изложбени зони – галерии, в които редовно се организират изложби на преподаватели и ученици. В сградата са създадени кътове за отдых и общуване, а в училищния двор са изградени зона за обучение на открито, зони за отглеждане на растения, кътове за игра и почивка. Зоните за спорт са няколко – голям физкултурен салон с противоплъзгаща, ергономична настилка; волейболно игрище и шест баскетболни коша; съблекални за момичета и момчета; малък физкултурен салон с шведска стена и разнообразни пособия и уреди за игра по физическо възпитание и спорт. Обособени са хранилище за спортни пособия, съблекални, санитарни възли и бани за момичета и момчета. Училището разполага с голям, модерен и много добре поддържан плувен басейн (с дължина 25 м. и ширина 10 м, с 5 коридора). Сервизните помещения в цялата сграда са обновени и модернизирани по програмата на Столична община „София избира децата“, поддържат се чисти, налични са топла вода, хигиенни материали и дезинфектанти. Училището разполага със столова и с кухня, в която се приготвя храната. Осигурена е достъпна архитектурна среда до първия етаж на сградата чрез рампа за достъп и два адаптирани санитарни възела за хора с увреждания. Обособени са седем отделни кабинета за подкрепа за личностно развитие – два логопедични, два за психолога и три за ресурсно подпомагане, оборудвани с необходимите дидактически материали и пособия. Изградена е модерно оборудвана сензорна зала за развиване на сензорните възприятия на децата – в нея има шведска стена, стена за катерене за развиване на грубата моторика; люлка; светлинно табло, на което учениците пишат; балансираща пътека; водна стена; дискове с различна текстура; вибро дъска с различни степени, стимулираща кръвообращението и мисловните процеси; говорещо табло.

Критерият „Библиотечно-информационна осигуреност на образователния процес“ е оценен с 5 точки от максималните 8. Във фойето на втория етаж е преградено пространство, в което е обособена библиотека с кът за четене. Библиотечният фонд се състои само от книжни носители. В срещата учениците споделят, че харесват библиотеката и я използват при търсенето на информация по проекти и задачи, които им поставят учителите, както и за самоподготовка. Закупуват се и нови книги. В класните стаи и кабинетите са налични етажерки с книги – художествена, научнопопулярна и историческа литература, детски книги с приказки и разкази. Учениците ги използват при самоподготовка, в свободното си време и в междучасията. В срещата

с екипа за управление бяха посочени следните инициативи за насърчаване на четенето: срещи с писатели, които представят творчеството си; литературно четене от по-големите за по-малките ученици; обособяване на нов кът за четене с дарените от Посолството на Република Корея книги; седмица на детската книга; всяко дете да разказва за любима прочетена книга; посещение във филиал „Люлин“ на Столичната библиотека.

Критерият „Организационната култура на училището“ е оценен с 21 точки от максималните 24. Инициативите за промяна в 97 СУ започват преди шест години, когато през 2017 г. училището става иновативно чрез внедряване приложението на образователната платформа „Енвижън“ и системата за учене „Jump Math“ в обучението на учениците от I – V клас. Иновацията е осигурила интегриране на междупредметни връзки чрез интерактивни методи на преподаване и дигитални технологии и е оказала положително влияние върху качеството на преподаване и мотивацията на учениците. Иновацията от 2021 г. е насочена към учениците от гимназиален етап и има за цел изграждане на устойчива учебна среда за прилагане на стратегии за развитие на критично мислене чрез учебното съдържание по български език и литература, математика, история и цивилизации, философия, гражданско образование и английски език в VIII А, VIII В, IX А, IX В, X А и XI А клас. С прилагането на въведените иновации учениците придобиват умения за анализиране, синтезиране и оценяване на информация, събрана при наблюдение и опит; умения за разсъждение при решаване на различни казуси; повишава се мотивацията им и активното им участие в учебния процес; развитие на уменията за презентиране, позитивно общуване и работа в екип; повишаване на образователните резултати. Учителите констатираха положителна промяна след прилагане на групова работа и проектно–базирано обучение върху взаимоотношенията между учениците, тяхната активност и успеваемост. Повишена е степента на удовлетвореност от резултатите на учениците и диалогът с родителите е конструктивен и позитивен. Наблюдава се по-висока активност на учениците за участие в състезания, конкурси, олимпиади и проекти. В срещата педагогическите специалисти споделиха някои техни идеи, които са подкрепени от ръководството: изграждане на кътове за четене в класните стаи; създаване на перманентно трасе за подвижни игри в училищния двор; с цел повишаване хигиената в училище по предложение на учител, директорът е подкрепил закупуването на професионална почистваща машина за под. Педагогическите специалисти и родителите са запознати с промените, одобряват ги и активно участват в реализирането им. Родителите отчитат коренни промени в училището след назначаването на настоящия директор:

пускането в експлоатация на басейна; въвеждане на едносменен режим на обучение, ученически униформи; ергономични столове и чинове в класните стаи; модерни тоалетни. В срещата екипът за управление сподели, че въведените промени непрекъснато се разширяват и надграждат, вследствие на което през последните години броят на учениците е нараснал с 300. Като доказателство за устойчивост на промените посочиха големият брой на младите учители, които успяват да привлекат и да задържат на работа в училище. В срещата учителите споделят, че канят различни гости в часовете си – външни лектори, провеждат се открити уроци и изнесени уроци, които се провеждат в класната стая на открито. По НП „Институциите като образователна среда“ за учениците от VI и VII клас се провеждат изнесени уроци в Политехническият, Природонаучният и Военният музей. Между четвърти и пети клас се провеждат съвместни часове за приемственост. Деца от детските градини в района посещават уроци в начален етап. На родителите също се предоставя възможност да присъстват в часовете. Осъществява се обмен на проучени добри практики в методическите обединения и чрез открити учебни часове. Създадени са условия за учене един от друг между педагогическите специалисти. В срещата учителите разказаха, че освен традиционните срещи за обмен на добри практики по методически обединения, се провеждат посещения в учебните часове по график. Учител, завършил магистратура в Съединените американски щети, споделя с колегите си опит за това, което е научил. Често учителите по математика провеждат обучение за новите си колеги за работа с образователната платформа „Школо“ и за работа със споделени файлове в облачното пространство. В срещата екипът за управление потвърди, че учителите винаги са мотивирани да споделят материали и добри практики. За обмяна на добри практики по НП „Иновации в действие“ е осъществено партньорство с училища в град Пирдоп и град Пазарджик. За втора поредна година училището участва в национален конкурс „Добрите практики на фокус“ на сайта Преподаваме.бг. Разработен е Етичен кодекс на училищната общност, който е публикуван на интернет страницата. В документа не са включени правата и задълженията на учениците и родителите. Всички паралелки са разработили свои правила с послания и картинки, разноцветни табла с различни форми – усмихнати лица, балончета, торти и други. В срещата учениците казаха, че познават и спазват правилата на класа, а в V клас ги четат в началото на всеки учебен ден. В училището е организирано дежурство на учителите като за всеки етаж. Учителите спазват графика за дежурства. В срещата учениците споделиха, че при нарушение на правилата дежурният учител припомня и обяснява какви са изискванията за ред и дисциплина. Според учениците най-често

проблемно поведение на учениците се обсъжда в часа на класа с класния ръководител, но и в други часове водят разговори с учителите за обсъждане на конфликтни ситуации. Училищният психолог организира различни игри с ученици, които имат проблемно поведение. Служител от Детска педагогическа стая е изнасял лекция на тема „Хулигански прояви“. В срещата родителите посочват, че класните ръководители и психолозите осъществяват дейности за предотвратяване и справяне с конфликтите. Учениците познават училищните символи – знаме и лого, но като найважен символ определят знамето на училището. Вълнуващ за тях е ритуалът за предаването на знамето на следващите знаменосци. Изпращането на абитуриентите също е значимо събитие за учениците. С голяма популярност е Денят на ученическото самоуправление. Системно се планират, организират и провеждат дейности, свързани с превенция на тормоза и насилието. Сформиран е училищен Координационен съвет за противодействие на училищния тормоз. Класните ръководители провеждат дискусии по теми, свързани с противодействието на насилието и тормоза, обсъждат различни проблемни ситуации и поведението на участниците в тях. Организират се инициативи като „Ден на толерантността“ и „Ден на правата на детето“. Педагогическите специалисти във въпросниците посочват, че видовете и съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието са подчинени на обща училищна политика, която включва съвместно разработване с учениците на правила за поведение, партньорство с родителите, гражданско и интеркултурно образование. Съвместно със сдружение „Асоциация Пелаго“ и Български фонд за жените е реализиран проект „Моят личен житейски проект не включва насилие“ за обучение по няколко модулна програма за превенция на насилието и развиване на умения за справяне с него. Превенцията на ранното отпадане на учениците се осъществява най-вече чрез повишаване на мотивацията им за участие в образователния процес чрез включването в разнообразни проекти, програми и форми на извънкласни дейности, както и чрез включването на всички ученици от начален етап в целодневна организация на учебния ден. Учениците участват в различни спортни клубове (футбол, волейбол, баскетбол) и упражняват изкуства (народни танци, театрално изкуство в прогимназиален и гимназиален етап) по НП „Спорт и изкуства“. С учениците, застрашени от отпадане, се извършва индивидуална работа и им се осигурява допълнително обучение по съответните учебни предмети. За компенсиране на отпадането са проведени три благотворителни кампании на ученици, родители и учители в помощ на ученик от XI клас под надслов „Има хора с големи сърца“. Ръководният екип има установена практика, ако ученик отсъства по-продължително, да проведе разговор с родител. Ако

са направени повече от 100 отсъствия без уважителни причини, се осигурява обща подкрепа за личностно развитие. Училищното ръководство е поискало съдействие от Агенция за социално подпомагане за осигуряване на социален патронаж и асистент на самотен родител в неравностойно положение, за да може детето да посещава училище, тъй като се е грижело за майка си и е било застрашено от отпадане. В училището няма отпаднали ученици. 97 СУ популяризира дейността си чрез различни канали. Информацията на интернет страницата и в сградата на училището е достъпна, актуална и изчерпателна. Поддържат се страници в социалната мрежа Facebook и в Instagram. Всяка година по случай патронния празник на училището са организира Ден на отворените врати, на който се предоставя възможност за участие в различни работилници и открити уроци. По случай празника на район „Люлин“ ученици и учители участват в традиционното шествие „Люлин“ и в организираните щандове за представяне на всички училища в района с профилите/професиите, които предлагат. Преди края на всяка учебна година се провежда отново Ден на отворените врати като рекламна кампания за прием в I, V и VIII клас, както и родителски срещи за бъдещи първокласници, петокласници и осмокласници, на които показват материалната база, запознават се родителите с учителския колектив и учебните планове на паралелките. Във въпросниците родителите посочват, че от страна на училището се изготвят материали за популяризиране на успехите на децата, учениците и учителите, а информацията се публикува на интернет страницата на училището, в социалните мрежи, в местни и национални медии.

Критерият „Ефективно взаимодействие със заинтересованите страни“ е оценен с 11 т. от максималните 12 точки. Създадени са благоприятни и здравословни условия за педагогическите специалисти и непедагогическия персонал. Учителската стая е просторна с осигурено професионално мултифункционално устройство, телевизор, климатик, кът за отдих и кафе машина. Обособени са стаи за работа на професионалните училищни общности. На всеки етаж има стаи за почивка и съхранение на хигиенни материали, които се използват от непедагогическия персонал. В сградата се поддържа необходимата хигиена. Създадени са условия за взаимодействие между педагогическите специалисти и родителите. Основният канал за комуникация е електронният дневник. Взаимодействието с родителите е насочено към подобряване на микроклимата в класните общности, към участието им в решаване на проблеми, свързани със социалното поведение, здравето, гражданското, екологичното и интеркултурното образование и възпитание на учениците на ниво клас и училищна общност. Във въпросниците

родителите преобладаващо посочват, че поддържат активна комуникация с педагогическите специалисти, работещи с тяхното дете. Педагогическите специалисти получават подкрепа от училищния психолог. Изготвен график е и е определен ден от седмицата (петък), в който се извършват консултациите. При възникване на конфликти психологът се отзовава своевременно. Провежда се групова терапия за превенция на синдрома на професионалното прегаряне „Burnout“, периодично се осъществяват и сбирки в сензорната зала. Училището е установило взаимодействие със следните заинтересовани страни с цел повишаване качеството на образованието: с Детска педагогическа стая при Районно управление на СДВР „Люлин“ – беседи по програма „Полиция и училище“; с Български Червен кръст – за подпомагане на ученици в неравностойно положение и техните родители с предоставянето на безплатна храна в училищния стол, работилница за оказване на първа помощ и създаване на училищен клуб; със сдружение „Българска история“ – за съвместно провеждане на уроци по родолюбие, посветени на Васил Левски и поднасяне на цветя на Паметника на свободата, връх Шипка и на Националния празник; с НПО „Възможности без граници“ – да създаване на възможности за реализация на социалните и творческите умения на учениците. Установени са трайни партньорства с бизнеса за осигуряване на дуалната форма на обучение на професионалните паралелки (професия „Икономист“, специалност „Търговия“) със следните големи търговски вериги – Лидл, Фантастико, ДМ, Метро, Кауфланд, Дайхман и Била. Всяка от фирмите прави представяне пред учениците на своята дейност и ги запознава с възможностите за развитие и професионална кариера. Общуването с представителите на фирмите е мотивиращ фактор за учениците, които с удоволствие се включват в обучението по икономическите дисциплини и това повишава образователните им резултати. По проект „Подкрепа на дуалната форма за обучение“ се реализира пробно стажуване във всяка една от фирмите-партньори., като по този начин учениците се запознават с реалната работна среда. Производствената практика на паралелката „Търговски представител“ в X клас, която ще се проведе през м. юли 2023 г., е организирана съвместно с Фантастико и Лидл. За всеки ученик е осигурено работно място за времето на практиката в една от двете фирми.

Критерият „Удовлетвореност на участниците в образователния процес“ е оценен с 15 точки от максималните 16. В училището се провежда проучване на удовлетвореността на участниците в образователния процес. Във въпросниците педагогическите специалисти посочват, че с тях се провеждат анкети, които в пълнота изследват потребностите им и удовлетвореността им от създадените условия за работа. Родителите изразяват мнение, че е

установена практика за проучване на мнението им чрез анкета за ефективността и тяхната удовлетвореност от образователния процес, че дават предложения за подобрения и че получават информация за резултатите от проведените проучвания. По-голямата част от учениците отбелязват, че с тях се провежда допитване чрез анкета в края на всяка учебна година. Учениците ходят с удоволствие на училище заради приятелите си и интереса ми към някои предмети. Във въпросниците посочват, че са горди, че учат в това училище, дават идеи за провеждане на различни събития, в които участва цялото училище и участват с удоволствие в училищния живот. С подкрепата на учителите и директора активно организират различни инициативи и кампании. Присъстващите на срещата родители заявиха, че децата им се чувстват добре в часовете, с удоволствие посещават училище. Изразиха мнение, че образователният процес подпомага развитието на възможностите на децата им и допринася за бъдещата им реализация.

Обобщените оценки от изпълнението на всички индикатори в област „Институционална среда”, получени от инспектиращия екип, родителите, учениците, педагогическите специалисти и екипа за управление, са в диапазона от 75% до 100% степен на изпълнение на индикаторите. Инспектиращият екип, родителите и екипът за управление на училището оценяват единодушно и най-високо, със 100%, индикатора, измерващ управлението на промяната за организационно развитие и усъвършенстване. Родителите, учениците и инспектиращият екип оценяват също високо индикатора, измерващ изградената позитивна среда в училището, съответно с 93%, 100% и 83% степен на изпълнение. Резултатите от оценките на педагогическите специалисти, родителите и инспектиращия екип показват, че в училището е развита среда за подкрепа на взаимодействието между участниците в образователния процес (77% и 100% степен на изпълнение на измерващия индикатор). Критерият, показващ удовлетвореността на участниците в образователния процес е оценен от педагогически специалисти, родители и ученици единодушно в диапазона на много добрата оценка, съответно с 94%, 83% и 82% степен на изпълнение на всички измерващи индикатори от въпросниците и 100% от резултатите от срещите.

2. Силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предоставяното образование в област „Институционална среда”

В област „Институционална среда“ 97 СУ „Братя Миладинови” показва следните **силни страни**:

Осигурена е модернизирана, ергономична и функционална физическа среда. Създадени са условия за практикуване на различни видове спорт, включително плуване. На разположение на учениците е голям, обновен и много добре поддържан плувен басейн. За подобряване на приобщаващата среда е изградена сензорна зала за работа с децата и учениците със специални образователни потребности. Сервизните помещения в цялата сграда са изцяло обновени и модернизирани.

В процесите по управление и устойчивост на промяната за организационно развитие и усъвършенстване на училището активно участват целият училищен екип, родителите и учениците, което води до постигане на желаните резултати, повишена мотивация на учителите и учениците и по-добра училищна успеваемост. Формирането на умения у учениците за критично мислене чрез изучаваното учебно съдържание допринася за цялостното им личностно развитие и бъдещата им реализация.

Осигурена е публичност на дейността на училището чрез поддържането на актуална, обновена и подробна информация на интернет страницата на институцията, поддържане на страници в социалните мрежи и организиране на събития за популяризиране постиженията на учениците и училищния екип.

В резултат на целенасочените усилия на училищния екип е създадена сплотена общност, в която всички участници в образователния процес активно участват в цялостния училищен живот и имат силно изразена принадлежност към училището.

Определят се следните **насоки** за подобрене на качеството на предлаганото образование в област „Институционална среда“.

- Подобряване на условията за възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в подготвителната група.
- Актуализиране на Етичния кодекс на училищната общност.

Инспектиращият екип прави следните **препоръки** за изпълнение на насоките и за повишаване на качеството на образованието в област „Институционална среда“:

1. Директорът да осигури условия за следобеден сън на децата от подготвителната група, съгласно изискванията на чл. 15 от Наредба № 5/03.06.2016 г. за предучилищното образование и чл. 15 от Наредба № 3/05.02.2007 г. за здравните изисквания към детските градини чрез закупуването на легла и поставянето им в подходящо помещение

2. Директорът да предприеме необходимите действия за допълване на Етичния кодекс, като в него бъдат включени и останалите участници в образователния процес – учениците и родителите, с техните права и задължения.

V. Констатирани нарушения

1. Програмната система не е част от Стратегията за развитието на училището в нарушение на разпоредбите на чл. 70, ал. 1 от ЗПУО и чл. 29, ал. 1 от Наредба № 5/03.06.2016 г. за предучилищното образование.

2. Определеният в Програмната система дневен режим на подготвителната група не отговаря изцяло на изискванията на чл. 15, ал. 3, т. 1 от Наредба № 5/03.06.2016 г. за предучилищното образование. Не е планирано време за осигуряване на следобеден сън за децата.

3. Не са осигурени условия за следобеден сън на децата в подготвителната група, в нарушение на изискванията на чл. 15 от Наредба № 5/01.08.2016 г. за предучилищното образование при целодневна организация за възпитание, социализация, обучение и отглеждане на деца от предучилищна група и чл. 15 от Наредба № 3/05.02.2007 г. за здравните изисквания към детските градини. Не са налични легла.

Изградената позитивна атмосфера и ползотворните взаимоотношения между всички участници в образователния процес, мотивираният за високи постижения училищен екип, осигуряването на устойчивост и надграждане на иновациите и възможностите за предоставяне на качествено професионално образование и обучение на учениците, са утвърдили облика на 97 СУ „Братя Миладинови като училище, желано от учители, ученици и родители.

Във връзка с устойчивото развитие на 97 СУ „Братя Миладинови”, град София и осигуряване на подкрепа за повишаване качеството на предоставяното образование, следваща инспекция следва да се извърши през 2026/2027 учебна година.

Координатор на инспектирания екип:

Весела Политова, главен инспектор в НИО

28.4.2023 г.

X Весела Политова

Весела Политова главен инспектор в дирекция "Инспектиране"
Signed by: Vesela Stefanova Politova